

Miní-li tedy dovolatelka, že soud může rozloučiti manželství také z důvodů neuplatňovaných, totiž také z oněch, které vyplynou z výsledků provedených důkazů, je to pochybený názor právní, přičící se hořejšímu předpisu Šu 10 cit. nař., proto tento právní názor nemůže býti schválen.

Čís. 6061.

Dluhoval-li hostinský pivovaru za odebrané pivo peníze, jež mu byly ponechány jako zápůjčka a měly býti spláceny tím způsobem, že při každém odebraném hl piva bylo vyplatiti určitou částku, takže splácení dluhu mělo trvati přes určitou dobu, nepřičí se dobrým mravům úmluva, současně ujednaná, že hostinský bude výhradně od pivovaru odebíratí pivo po dobu onu dobu valně nepřevyšující a že, poruší-li tento závazek, bude práv z náhrady škody. Vymáhání náhradního nároku není na závadu, že byla ona zápůjčka již zaplácena.

(Rozh. ze dne 25. května 1926, Rv I 550/26.)

Žalující pivovar poskytl žalovanému hostinskému zápůjčku 5.000 Kč, tak, že 5.000 Kč, dluhovaných žalovaným žalujícímu pivovaru za odebrané pivo, mělo býti spláceno tím způsobem, že při každém odebraném hektolitru piva bylo vyplatiti 10 Kč, nejméně však 1.600 Kč ročně. Žalovaný se při tom zavázal za úsluhu, kterou mu žalující pivovar touto zápůjčkou prokázal, že bude ve všech restauračních místnostech svého hostince vésti výhradně jen pivo ze žalujícího pivovaru a to po dobu nejméně 4 za sebou jdoucích let, a v případě, že by tomuto závazku nedostál, že se stává zapůjčený mu peněz ihned splatným a žalovatelným a mimo to přiznává se žalujícímu pivovaru oproti žalovanému právo na náhradu škody porušením této smlouvy jemu způsobené. Ježto žalovaný po dobu, na niž se zavázal, neodebíral pivo výhradně ze žalujícího pivovaru, nýbrž i z pivovaru jiného, domáhal se na něm a jeho manželce žalující pivovar náhrady škody. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání ohledně spolužalované manželky, ohledně prvžalovaného však zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Odvolací soud zamítl žalobu i ohledně prvého žalovaného přes to, že podle Šu 498 c. ř. s. převzal zjištění své stolice, že mezi žalující stranou a prvním žalovaným byla učiněna úmluva toho obsahu, jak jest uvedena v předposledním odstavci prohlášení ze dne 9. dubna 1924, t. j. že se první žalovaný zavázal vésti ve všech restauračních místnostech svého hostince výhradně jen pivo žalujícího pivovaru a to po dobu nejméně čtyř let. Nelze souhlasiti s názorem soudu odvolacího, že žalující strana opírala svůj náhradní nárok výlučně o to, že ručení za škodu bylo se žalovanými výslovně ujednáno, že oba žalovaní smluvně přiznali žalující straně právo žádati na nich ihned náhradu škody, kdyby smlouva byla

porušena, a že žaloba není odůvodněna proto, že toto zvláštní ujednání o náhradě případné škody nebylo prokázáno. V žalobě bylo tvrzeno, že žalovaní za úsluhu, poskytnutou jim zápůjčkou 5.000 Kč, se zavázali, že po dobu nejméně čtyř roků budou čepovati výhradně jen pivo žalujícího pivovaru, ohledně prvního žalovaného oba nižší soudy tuto úmluvu přijaly za prokázanu a dovolateli jest přisvědčiti, že za případné porušení této úmluvy žalovaný ručí již podle zákona (§ 1295 obč. zák.) bez ohledu na to, zda bylo takové ručení ještě zvlášť ujednáno. Dovolací soud dále nesdílí právního názoru soudu druhé stolice, že by odporovalo dobrým mravům, kdyby žalující strana mohla nutiti žalovaného, by odebíral pivo jedině od ní ještě v době, když již měla celou pohledávku i s příslušenstvím zaplacenou, pokud se týče, by dovolatel za tohoto stavu věci vymáhal na žalovaném náhradu ušlého zisku, a že úmluva týkající se závazku žalovaného, odebíratí po dobu 4 let pivo výhradně od žalujícího pivovaru, byla od začátku nicotnou ve smyslu §u 879 obč. zák., poněvadž se přičí dobrým mravům. Podle zjištění odvolacího soudu mělo 5.000 Kč, jež žalovaný dluhoval žalující straně za odebrané pivo a jež mu ponecháno bylo jako zápůjčka, býti spláceno tím způsobem, že při každém odebraném hektolitru piva bylo uplatiti 10 Kč, nejméně však 1.600 Kč ročně, takže bylo počítáno s tím, že splácení může trvati přes tři roky. Zároveň se první žalovaný zavázal, odebíratí po dobu nejméně čtyř let pivo výhradně od žalujícího pivovaru. Dle toho jde tu jednak o úmluvu o splácení dluhu určitým způsobem, jednak o související sice s tím, ale přece do jisté míry též samostatný (slovo: nejméně) závazek k odběru piva po dobu čtyř let, při čemž tento závazek s hlediska hospodářského byl ekvivalentem za to, že žalující pivovar dlužný peníz zatím nevymáhal. Za tohoto stavu věci nelze uznati, že by tato úmluva se přičila dobrým mravům a že by z toho důvodu byla nicotnou, když závazek k odběru piva byl omezen na určitou, dohlednou dobu, nepřevyšující značně dobu, s kterou strany počítaly ku splácení dluhu, takže již proto nelze mluvití o tom, že by tento závazek sám o sobě mohl ohroziti provoz živnosti žalovaného, nebo dokonce i jeho existenci; to tím méně, když žalující strana onen závazek žalovaného pokud se týče nároky z jeho porušení plynoucí mohla a může uplatňovati jen tehdy, byla-li sama ochotna řádně dodávati, což ostatně v tomto případě plyne již z povahy věci. Z uvedeného je zřejmo, že neobstojí žádný z důvodů, z nichž odvolací soud dospěl k zamítnutí žaloby i ohledně prvního žalovaného (čís. 4 §u 503 c. ř. s.), nýbrž naopak dlužno uznati, že žalovaný, když — jak nesporno — porušil smlouvu o odběru piva po dobu 4 let, o jejíž platnosti a závaznosti nelze pochybovati, jest dovolateli práv z náhrady škody. Jelikož pak, pokud jde o výši zažalované škody v nižších stolicích nebyla učiněna potřebná zjištění, nezbylo, než rozsudky obou nižších stolic v dotčené části zrušiti a věc vrátiti prvnímu soudu k dalšímu jednání a novému rozhodnutí.

Čís. 6062.

Zákon ze dne 30. září 1924, čís. 216 sb. z. a n. o konečné úpravě rakouských a uherských válečných půjček.